De nood was hoog en de roep om meer opvang werd luider. De groep mensen voor wie de last van het dagelijkse leven even te veel is, groeit. Sjaak en Adeline van Rijssel, beheerders van het logeerhuis *Selah*, staan klaar om hen opnieuw op weg te helpen. „Je houdt van de gasten. Het doet wel pijn om iemand weer los te laten."

Tekst N. OVERDUIN *Beeld* ROSALIE KOLK-HATTEM

Een halte *op de reis*

OP ADEM KOMEN IN EEN LOGEERHUIS

In het landelijke Scherpenzeel, in de buurt van de Utrechtse Heuvelrug, staat logeerhuis *Selah*, verscholen in het groen. Een ruime woonboerderij met een grote tuin eromheen. Een halte waar je even op adem kunt komen.

Het huis is net gebouwd. Je ruikt het als je binnenkomt: alles is nog fris en nieuw. „Al langere tijd was er de wens om een logeerhuis op te starten," vertelt Tineke Morren, projectmanager van stichting *Op Doorreis*. „In Barneveld was al opvang, maar er ontstond vraag naar meer. Er is een groep mensen voor wie het allemaal even te veel is. Vaak zijn het mensen die qua hulp en begeleiding een beetje tussen wal en schip vallen."

Na verloop van tijd raakten Sjaak en Adeline van Rijssel – die nu het beheerdersechtpaar van *Selah* zijn

„We noemen onze logés nadrukkelijk gasten. Want dat zijn ze voor ons. Geen cliënten of patiënten”

– betrokken bij dit project. Sjaak: „Onze reis hiernaartoe is bijzonder. We zijn uitgezonden geweest naar Guinee, Oekraïne en Congo. Tijdens hulptransporten naar Oekraïne raakten we bevriend met een zakenman.

Na het overlijden van zijn vrouw wilde hij hun gezamenlijke wens om iets voor een ander te betekenen gestalte geven. Daarom heeft hij deze opvang geïnitieerd. Dat was al in 2016 en hij vroeg ons destijds om als beheerdersechtpaar te komen. In goed overleg besloten we in 2021 *Stichting Op Doorreis* verder te gaan. Zo ontstond *Selah*."

Het wonen en werken in het logeerhuis is voor beheerdersechtpaar een dagtaak. Een deel van de boerderij hebben ze tot hun beschikking als woonhuis. Een deur naar de hal verbindt hen met de gezamenlijke woonkamer van de gasten. Zo blijft het lijntje naar de gasten altijd open.

Voor de deur is een traphekje, bedoeld voor de hond van Sjaak en Adeline, zodat die niet zomaar bij de gasten binnenloopt. Maar gasten die van dieren houden, kunnen de grote viervoeter gerust aanhalen of met hem wandelen. Sjaak: „Zoiets kan helend werken."

RECHTERFLANK

Kerkelijk gezien behoort de stichting bij de rechterflank van de reformatorische gezindte, vertelt Tineke. „Maar niet bij een bepaald kerkgenootschap. Dat is een bewuste keuze. Zo konden we het sneller van de grond krijgen. We bespreken dat we een reformatorische achtergrond hebben en onze beheerders leven vanuit het reformatorische gedachtegoed."

Van gasten wordt verwacht dat zij de reformatorische identiteit accepteren en meedoen met activiteiten als het gebed aan de eettafel, bijbeloverdenking en – indien mogelijk – kerkgang. Sjaak: „Daar zit een bepaald spanningsveld, want de gasten zijn divers. We hebben geen specifieke regels voor bijvoorbeeld sociale media en het kijken van films, maar we gaan zeker met gasten

> „Het is niet zozeer de bedoeling dat er behandeling wordt gegeven. Maar bijna elke gast neemt wel een maatschappelijk werker of behandelaar 'mee'"

in gesprek als we merken dat dit een *issue* is. We zijn er zelf erg terughoudend in en bespreken dit ook met onze gasten als dat nodig is."

KORTE TERMIJN

Iedereen is welkom, zegt Adeline. Een wachtlijst is er nog niet. „De leeftijdsgrens is ruim: vanaf zestien jaar kun je hier terecht. Er is ook geen specifieke doelgroep; iedereen die het nodig heeft om op adem te komen, is welkom. Het is niet zozeer de bedoeling dat er behandeling wordt gegeven. Maar bijna elke gast neemt wel een maatschappelijk werker of behandelaar 'mee.'"

Sjaak: „We noemen onze logés nadrukkelijk gasten. Want dat zijn ze voor ons. Geen cliënten of patiënten."

Tineke: „De kracht van de stichting is dat we op heel korte termijn hulp kunnen bieden. 's Ochtends bellen, 's middags een intakegesprek, 's avonds een verblijfsplek. Dat is al een aantal keren zo gebeurd.

We gaan in gesprek om te horen wat er speelt. Als de

Adeline van Rijssel: „We hebben bewust geen vast programma. De gasten zijn vrij om hun dag in te delen."

Sjaak van Rijssel: „We willen ze een warme plek bieden om tot rust te komen."

„De meeste gesprekken heb je aan het einde van de dag. Gasten zien vaak tegen de nacht op, dan wordt er veel gepiekerd”

problematiek te overstijgend is, zullen we doorverwijzen naar GGZ-hulpverlening.”

Tineke: „Voor naaste familieleden van mensen met een ernstige problematiek kan het leven soms echt even te zwaar worden. Voor deze doelgroep willen we een huiselijke rustplek vormen.”

Sjaak: „We willen hun een warme plek bieden om tot rust te komen, zodat ze daarna hun leven weer op kunnen pakken. Er moet soms veel verwerkt worden. Soms zie je gasten letterlijk instorten als ze hier komen. We zijn er dan gewoon voor zo iemand. Er hoeft niets.” Bedachtzaam: „Je komt veel verdrietige dingen tegen.”

Adeline: „Tot rust komen betekent voor de één veel wandelen of fietsen. Dat kan in deze omgeving goed. Voor een ander is dat koken, in de tuin werken, bij het water zitten, lezen of schilderen.

We bieden iets niet op voorhand aan, maar kijken naar wat iemand nodig heeft. Zo denken we op dit moment na over de aanschaf van een orgel, zodat gasten die muzikaal zijn muziek kunnen maken.

We hebben bewust geen vast programma. De gasten zijn vrij om hun dag in te delen. Maar we willen wel met hen meedenken, soms ook door een vraag die vanuit de hulpverlening komt.”

ONDERDEEL VAN HET GEHEEL

Er worden zo min mogelijk regels gehanteerd, vertelt Adeline. „We bieden structuur door vaste momenten van eten en koffiedrinken. Ook verwachten we dat de gast min of meer de eigen kamer schoonhoudt en was doet. Als dat tenminste haalbaar is.”
Lachend: „Je ziet precies wat iemand thuis gewend was. We hadden eens iemand die geen idee had hoe de wasmachine werkte. Daar helpen we dan mee.

Als je iemand een beetje ziet opknappen, proberen we het gewone dagelijkse leven op te pakken. De meeste gasten houden vast aan hun dagelijkse structuur: school, werk of studie. Of ze helpen ons met de dagelijkse huishoudelijke dingen.”

Sjaak: „Ik begin de dag met Bijbellezen en gebed. Gasten kunnen daarbij aanschuiven. Aan het einde van de dag hebben we een gezamenlijke maaltijd die we afsluiten met lezen en gebed.

Er is nog geen gepland Bijbelstudiemoment. Daar denken we nog over na. We zijn nog maar sinds januari open. Veel dingen moeten nog groeien.”

Wel zijn er veel ongeplande pastorale gesprekjes. Sjaak, glimlachend: „Meestal aan het einde van de dag. Dan hebben ze de meeste behoefte om te praten. Dan komt de nacht eraan en daar zien ze vaak tegenop, want dan wordt er veel gepiekerd.

Dan komt het ook weleens tot een gebed, waarin we alle zorgen bij de Heere mogen neerleggen. We hopen dat de gasten op deze manier rustiger de nacht ingaan.”

Adeline: „Die gesprekjes zijn waardevol, maar niet te plannen. Het komt uit de gasten zelf.”

Sjaak: „Als daar ruimte voor is, voelen we ons rijk gezegend.”

TERUGKEER NAAR HUIS

Er is geen vastgestelde lengte van het verblijf. Terugkeer naar huis is het eerste doel. Zodra er ruimte

„Je zwaait ze letterlijk iedere dag uit als ze naar hun werk gaan. Als je ze dan voorgoed uitzwaait, doe je dat met een dubbel gevoel”

voor is, werken Sjaak en Adeline daarnaartoe. Sjaak: „Helaas is dat niet altijd mogelijk. Bijvoorbeeld bij problemen in de relationele sfeer. De hulpverlening kijkt in zulke gevallen nauwkeurig mee.”

Sowieso kijken er zorgprofessionals mee, die adviezen geven. Sjaak: „Het zit soms in kleine dingen. Zeg je iets wel of juist niet? Luisteren is belangrijk. Luisteren en stil worden.”

Sjaak en Adeline hebben inmiddels ook een coach, die meedenkt en met wie ze kunnen ‘sparren’. „Zo’n coach kijkt met een helikopterblik. Dat helpt ons ook.”

TAAK MET EEN BONUS

Ze ervaren het als een zegen te mogen werken als beheerdersechtpaar. Sjaak: „We hebben opnieuw een missie gekregen. Het is zo mooi om iemand weer opgeladen terug naar huis te zien gaan.”

Adeline vult aan: „Het doet wel pijn om iemand weer los te laten, hoor. Je houdt van de gasten. Je zwaait ze letterlijk iedere dag uit als ze bijvoorbeeld naar hun werk gaan. Als je ze dan voorgoed uitzwaait, doe je dat met een dubbel gevoel.”

Logeerhuizen

Stichting Op Doorreis is ontstaan vanuit een vraag uit een kerkelijke gemeente in Barneveld naar een mogelijkheid om mensen op te vangen. Op dit moment zijn er logeerhuizen in Barneveld, Scherpenzeel en Reeuwijk (in wording). Een vierde logeerhuis met een beheerdersechtpaar wordt in overweging genomen.

Doelgroep

De stichting biedt tijdelijke logeeropvang aan voor jongeren (vanaf zestien jaar) en ouderen als het thuis tijdelijk niet gaat. Bijvoorbeeld als er sprake is van gezins- of relatieproblematiek of persoonlijke problematiek. Er is op dit moment geen wachtlijst. Ook is er geen vastgestelde termijn voor het verblijf.

Begeleiding

Gasten dienen in principe zelfredzaam te zijn en te kunnen functioneren in een groep. Indien het mogelijk is, wordt er gewerkt aan een terugkeer naar de thuissituatie.
Er wordt intensief samengewerkt met de betrokken hulpverleners en pastoraal medewerkers van de thuissituatie.

Identiteit

De stichting onderschrijft de Drie Formulieren van Enigheid. De beheerdersechtparen, medewerkers en vrijwilligers willen vanuit deze basis hun werk doen. Van de gasten wordt gevraagd om deze identiteit te respecteren.

Tineke Morren: „Gasten zijn vaak mensen die qua hulp en begeleiding een beetje tussen wal en schip vallen."

De gezamenlijke woonkamer voor de gasten